

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/97/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122011562
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122011562.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Michala Eliaša a JUDr. Milana Straku v trestnej veci proti odsúdenému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom A., D. E. XXX/X, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody llava, na neverejnom zasadnutí dňa 06. septembra 2023 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 15. mája 2023, sp. zn. 37Pp/444/2022 a takto

rozhodol:

- I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.
- II. Podľa § 415 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona sa návrh odsúdeného na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamieta.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 15.05.2023, sp. zn. 37Pp/444/2022, bolo rozhodnuté nasledovne:

„I. Podľa § 66 odsek 1 písmeno a), písmeno b), odsek 2 Trestného zákona v spojení s § 415 odsek 1 Trestného poriadku sa odsúdený A. B., nar. XX.XX.XXXX, podmienčne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/28/2016 zo dňa 28.11.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/90/2019 zo dňa 01.10.2020 a z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1T/31/2016 zo dňa 29.06.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2T/93/2016 zo dňa 28.03.2017.

II. Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona určuje odsúdenému skúšobnú dobu 5 (päť) rokov a súčasne nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným 2 (dva) roky a zároveň odsúdenému ukladá v čase probačného dohľadu nasledujúce obmedzenie a povinnosti:

- podľa § 51 odsek 3 písmeno c) Trestného zákona zákaz stretávania sa s F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX,
- podľa § 51 odsek 4 písmeno d) Trestného zákona príkaz nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu,
- podľa § 51 odsek 4 písmeno k) Trestného zákona príkaz zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.“

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu podal v zákonnej lehote prokurátor písomne sťažnosť.

Prokurátor podanú sťažnosť dodatočne písomne odôvodnil. V úvode odôvodnenia poukázal na obsah výrokovej časti napadnutého uznesenia. Ďalej uviedol nasledovné:

„Z vykonaného dokazovania mal súd za splnenú prvú a aj druhú materiálnu podmienku, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode a neexistencia príliš veľkého rizika jeho recidívy. Vzhľadom na uvedené sa tak súd stotožnil s hodnotením ústavu, ktorý odporučil odsúdeného podmienične prepustiť s ustálením nízkeho rizika recidívy. Súd pri hodnotení tretej podmienky prihliadol na to, že odsúdený má zabezpečenú prácu u G. H., podnikateľa, kde bude pracovať na montáži okien, tieniacej techniky a sadrokartónu. Jeho pracovná morálka bola počas výkonu trestu hodnotená veľmi pozitívne, počas výkonu trestu si prehľbil svoje pracovné schopnosti resp. získal aj nové, k plneniu pracovných povinností vždy pristupoval zodpovedne, preto je súd toho názoru, že keď si už odsúdený prácu získal, aj z prostredia výkonu trestu, má všetky predpoklady na to, aby si ju aj držal. Odsúdený sa dopustil opakovane majetkovej trestnej činnosti, ktorú spáchal v čase keď vykonával podnikateľskú činnosť, kedy ako samostatne zárobkovo činná osoba, podnikateľ si objednával tovar od iných podnikateľských subjektov, pričom už v čase jeho objednania vedel, že ho nebude môcť zaplatiť. Svoje zlyhanie v oblasti jeho „podnikania“ si odsúdený uvedomil počas výkonu trestu a aj na verejnom zasadnutí vyjadril svoj ľútosť nad tým, že zlyhal, svoje podnikateľské aktivity nezvládol a dopustil sa trestnej činnosti, viac sa podnikaniu už venovať nechce a ani v budúcnosti nebude. Aj uvedený postoj odsúdeného súd utvrdzuje v presvedčení, že odsúdený spĺňa aj druhú materiálnu podmienku a teda došlo u neho k zmene tých povahových vlastností, k zmene jeho nastavenia, ktoré ho do výkonu trestu dostali.

Ďalej odsúdený má kde bývať, bude bývať v spoločnom byte s matkou s ktorou počas výkonu trestu udržiava kontakt ako so svojim synom, rovnako udržiava kontakt s rodinnými známymi, kamarátmi, pričom rodina aj známi za odsúdeným stoja, počas výkonu trestu ho podporujú. Vzhľadom k vybudovanému sociálnemu zázemiu do ktorého sa odsúdený vracia ako aj zabezpečenej práci, nebude odkázaný na páchanie trestnej činnosti pri zabezpečovaní základných životných potrieb. Rovnako odsúdený nebude musieť začínať odznovu, vracia sa do stabilného, jemu pozitívne nakloneného prostredia, ktoré by mu malo uľahčiť prechod z výkonu trestu do reality života, k čomu bol aj vedený aj v rámci výtupného oddielu.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona môže súd odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenia a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zákona pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

S rozhodnutím súdu sa prokuratúra nestotožňuje z nasledovných dôvodov. Na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje okrem splnenia formálnych podmienok aj splnenie materiálnych podmienok, ktoré odsúdený nespĺňa. Menovaný je recidivista, v minulosti bol 12 krát opakovane odsúdený, bol už vo výkone trestu a v súčasnej dobe je vo výkone trestu so stredným stupňom stráženia opätovne pre majetkovú trestnú činnosť. Odsúdenému už v minulosti bola poskytnutá možnosť a priestor k tomu, aby preukázal nápravu, snahu o vedenie riadneho života a o prehodnotenie postojov v doterajšom spôsobe života, pričom dôveru, ktorú mu súd v minulosti pri podmieničnom odsúdení poskytol nevyužil, nesplnil tieto očakávania a dopustil sa ďalšej trestnej činnosti, pričom ani predchádzajúci výkon trestu u neho nevedol k náprave.

Odsúdenému lehota na podanie návrhu uplynula dňa 06.12.2022, pričom predpokladaný koniec trestu má až 16.03.2027. Vzhľadom aj k uvedenému nie sú naplnené materiálne podmienky na podmieničné prepustenie.

Podmieničné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom k účelu trestu a k ďalším okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený i na slobode povedie riadny život, a že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Pozitívna prognóza budúceho chovania odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmieničnom

prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Táto prognóza musí vyplývať zo zhodnotenia chovania sa odsúdeného počas výkonu trestu a čiastočne i pred jeho výkonom (predchádzajúce odsúdenia).

Na základe vyššie uvedených skutočností Krajskému súdu Trenčín ako súdu príslušnému rozhodnúť o sťažnosti na vrhuje m, aby uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 37Pp/444/2022 zo dňa 15.05.2023 podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil a rozhodol vo veci sám zamietnutím návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.“

K sťažnosti prokurátora sa do rozhodnutia krajského súdu písomne odsúdený nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe okresného súdu chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia. V konečnom dôsledku krajský súd konštatuje, že prokurátor v dôvodoch sťažnosti ani nenamietal existenciu takýchto procesných väd v konaní okresného súdu.

V rámci preskúmania správnosti samotných výrokov napadnutého uznesenia, krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Pokiaľ ide o vecnú stránku posudzovania splnenia zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaniu trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že v prejednávanej veci už došlo k meritórnemu rozhodnutiu vo veci uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/444/2022 zo dňa 16.01.2023, ktorým bolo rozhodnuté o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Uvedené rozhodnutie bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tos/43/2023 zo dňa 21.03.2023 zrušené a okresnému súdu bolo uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Okresnému súdu bolo vytknuté, že si nezapamätal všetky podklady nevyhnutné k riadnemu objasneniu splnenia zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie (spisový materiál, týkajúci sa jednotlivých odsúdení, na základe ktorých odsúdený vykonáva postupne uložené tresty odňatia slobody), a to, že sa riadne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými z hľadiska všestranného zhodnotenia osobnosti (vysporiadanie sa s recidívou odsúdeného či posúdenie kritickosti postoja odsúdeného k trestnej činnosti).

Pokiaľ ide o posúdenie otázky, či odsúdený spĺňa zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd dospel k záveru, že odsúdený vykonával zákonom požadovanú pomernú časť súhrnného trestu odňatia slobody a počas doterajšieho výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a po vyhodnotení okresným súdom uvedených skutočností v napadnutom uznesení je tak daná dostatočná záruka, že na slobode bude viesť riadny život.

Okresný súd odôvodnil svoj právny záver o preukázaní polepšenia odsúdeného len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“. Krajský súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že k vyvodu odôvodneného záveru o preukázaní polepšenia v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák. nestačí len samotné preukázanie dodržiavania ústavného poriadku odsúdeným v podmienkach výkonu trestu, teda preukázanie „schopnosti viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu“ bez toho, aby takéto správanie sa odsúdeného a plnenie povinností svedčilo o tom, že počas výkonu trestu došlo u odsúdeného k eliminácii tých osobnostných čŕt, ktoré viedli k odbrzdzeniu zábran u odsúdeného porušovať záujmy, chránené Trestným zákonom.

S poukazom na uvedené krajský súd dospel k záveru, podľa ktorého záver okresného súdu o preukázaní polepšenia u odsúdeného, odôvodnený len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“, nie je založený na všestrannom zhodnotení osobnosti odsúdeného a zmien jeho osobnosti, ku ktorým malo dôjsť pôsobením doterajšieho výkonu trestu.

Z uvedených dôvodov záver okresného súdu o polepšení odsúdeného podľa krajského súdu nemá oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Okrem toho okresný súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nevyvetlil na základe akých konkrétnych skutočností dospel k záveru, že malo dôjsť eliminácií negatívnych osobnostných vlastností odsúdeného, ktoré ho viedli k recidíve úmyselnej trestnej činnosti. V tejto súvislosti okresný súd nekriticky prihliadal len na okolnosti v prospech odsúdeného, keď súčasne nedôvodne bagatelizoval zistené skutočnosti v jeho neprospech.

Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná a zakladá zákonný dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia podľa § 194 ods. 1 Tr. poriadku.

Krajský súd následne skúmal, či v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. môže sám vo veci rozhodnúť.

Na základe preskúmania veci dospel k záveru, že výsledky vykonaného dokazovania dávajú podklad na posúdenie otázok, rozhodných pre správne a zákonné rozhodnutie o návrhu odsúdeného.

V súvislosti so záverom okresného súdu o preukázaní polepšenia, podľa názoru krajského súdu zostalo však bez povšimnutia, že odsúdený je vo výkone trestu už po druhýkrát, pričom z predchádzajúceho výkonu trestu odňatia slobody bol podmiennečne prepustený. Podľa názoru krajského súdu možno aj s poukazom na obsah hodnotenia ústavu na výkon trestu o jeho správaní počas výkonu trestu dospieť k jedinému možnému záveru, že odsúdený sa dokáže len prispôsobiť podmienkam výkonu trestu bez toho, aby prišlo k jeho skutočnej náprave. Predovšetkým táto náprava je u odsúdeného podstatne sťažená z hľadiska vyhodnotenia osoby odsúdeného a charakteru rozsahu majetkovej trestnej činnosti (podvody a sprenevery), ktorej páchanie je v zásade za účelom zabezpečenia si príjmu, a práve jej recidívou potom odsúdený len potvrdil svoje sklony k páchaniu úmyselnej trestnej činnosti.

Hoci správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v poslednej dobe nevykazuje nedostatky, nemožno opomenúť skutočnosť, že napriek skúsenosti s predchádzajúcim výkonom trestu odňatia slobody, z ktorého bol podmiennečne prepustený, odsúdený opätovne porušil záujmy chránené Trestným zákonom. Je preto zrejmé, že výkon nepodmiennečného trestu odňatia slobody z minulosti nemal na odsúdeného výchovný vplyv a neprimäl ho k vedeniu riadneho života, krajský súd dospel k odôvodnenému záveru, že od odsúdeného, ktorý v opätovnom výkone trestu pred jeho vykonaním

v uloženej výmere nepreukázal polepšenie a nemožno očakávať vedenie riadneho života po prípadnom podmienčnom prepustení, tak ako to má na zreteli ust. § 66 ods. 1 Tr. zák

Keďže s poukazom na vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že u odsúdeného nie sú splnené materiálne podmienky v zmysle § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.